

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮร์เมเนิวติกซ์ (hermeneutic phenomenology) เพื่อบรรยาย และอธิบายประสบการณ์การพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

สถานที่ศึกษา

สถานที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นหอผู้ป่วยผู้ใหญ่ทุกแผนกของโรงพยาบาลที่ให้บริการรักษาทางการแพทย์ และการบริการทางการพยาบาลของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้

บริบทของการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาประสบการณ์การพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลวิชาชีพที่ให้การดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้ สำหรับบริบทของจังหวัดที่เกี่ยวกับสถานบริการทางสุขภาพ พบว่า มีกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ตามความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ทั้งโรงพยาบาลของรัฐ และเอกชน ซึ่งมีการบริการทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับตติยภูมิ ระดับทุติยภูมิ และระดับปฐมภูมิ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม ตามลำดับ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม เมื่อเกิดภาวะเจ็บป่วย ประชาชนส่วนใหญ่ยังนิยมพึ่งพาการใช้บริการสุขภาพของรัฐ ทำให้สภาพการใช้บริการโดยเฉพาะในโรงพยาบาลที่มีขนาดใหญ่มีสภาพแออัด ทั้งแผนกผู้ป่วยในและนอก และโดยเฉพาะในหอผู้ป่วยใน ซึ่งในบางครั้งมีจำนวนผู้ป่วยมากกว่าจำนวนเตียงที่จะสามารถรองรับได้ กอปรกับในปัจจุบันรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงระบบบริการทางด้านสุขภาพได้อย่างครอบคลุม ด้วยการมีโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาทรักษาทุกโรค) สถานการณ์การบริการในโรงพยาบาลจึงยังมีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสภาพการใช้บริการในหอผู้ป่วยต่างๆ พยาบาลจึงจำเป็นต้องพบกับสภาวะงานที่มากมาย และยังมีปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ให้การดูแลไม่เพียงพอ รวมทั้งสภาพความเจ็บ

ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินบ่อยครั้ง มีการเข้า-ออกในโรงพยาบาลบ่อย จึงทำให้สภาพการดูแลที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในบางครั้งอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างครอบคลุม จากสภาพดังกล่าว ทำให้บางโรงพยาบาลมีนโยบายเพื่อพัฒนาการดูแลให้มีคุณภาพมากขึ้น พร้อมๆ ไปกับนโยบายการประหยัดค่าใช้จ่ายในการดูแลด้วยการลดระยะเวลาวันนอนในโรงพยาบาล มีการจัดทำแนวทางการเตรียมคนไข้จำหน่ายตั้งแต่แรกจับ (discharge planning) ซึ่งเป็นวิธีการควบคุมการดูแลคนไข้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการให้บริการสุขภาพ “สร้างนำซ่อม” ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง และรับผิดชอบดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานี้คัดเลือกมาจากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยผู้ใหญ่ จำนวน 13 ราย โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. เป็นพยาบาลวิชาชีพประจำการ ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 1 ปี ในการดูแลผู้ป่วย ผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
2. ระบุว่าตนเองมีประสบการณ์ในการพยาบาลแบบองค์รวม และผู้ร่วมงาน และ/หรือผู้ใช้บริการให้การยอมรับว่าปฏิบัติงานพยาบาลดี
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการบรรยายประสบการณ์เกี่ยวกับการพยาบาลแบบองค์รวมในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

ผู้วิจัย

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจการให้ความหมายของข้อมูลปรากฏการณ์ที่ศึกษา ซึ่งได้รับจากผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ดังนั้นการทำความเข้าใจพื้นฐานของผู้วิจัยจึงมีความสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยเป็นบุตรคนเดียวในจำนวนพี่น้อง 3 คน ครอบครัวของผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยเติบโตจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และได้รับการเลี้ยงดู อบรมอย่างใกล้ชิด ประวัติการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หลังจบการ

ศึกษาเข้าทำงานในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดภูเก็ต แผนกอายุรกรรม และศัลยกรรมทั่วไป มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี ประสบการณ์ดังกล่าวช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจ และคุ้นเคยกับการปฏิบัติงานของพยาบาลในโรงพยาบาล โดยเฉพาะในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในระหว่างการศึกษามีความสนใจในการศึกษาประสบการณ์ของผู้ป่วย ได้แก่ การศึกษาปรากฏการณ์จิตวิญญาณในผู้ป่วยมะเร็งเรื้อรัง ปอด การประยุกต์ใช้ทฤษฎีโอเร็ม (Orem) ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการพูดคุย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบรรยายประสบการณ์ จึงทำให้มีความสนใจศึกษารูปแบบของการบรรยายประสบการณ์ชีวิตต่างๆ ซึ่งช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และละเอียดลึกซึ้ง

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออื่นๆ ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

แนวคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 ชุด คือ

1. แนวคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลของพยาบาล ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปจำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และแผนกในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงานในฐานะพยาบาลวิชาชีพ และประสบการณ์การได้รับการอบรม/ประชุมวิชาการ/การเข้าฟังบรรยายที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลแบบองค์รวม

ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การให้การพยาบาลแบบองค์รวมในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่เป็นแนวคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 6 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยแนวคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ และการให้ความหมายการพยาบาลแบบองค์รวม การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแบบองค์รวม ผลของการให้การพยาบาลแบบองค์รวม ปัจจัยส่งเสริม และอุปสรรคในการให้การพยาบาลแบบองค์รวม รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการพยาบาลแบบองค์รวม และคุณลักษณะของพยาบาลที่ให้การพยาบาลแบบองค์รวม

2. เทปบันทึกเสียงจำนวน 1 เครื่อง

3. ม้วนเทปบันทึกเสียง ถ่ายไฟฉาย

4. สมุดโน้ต ปากกา ดินสอ ยางลบ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การเตรียมความรู้ในเรื่องที่จะศึกษาให้ครอบคลุม

การเตรียมความรู้ในเรื่องที่จะศึกษา ได้แก่ แนวคิดองค์รวม ภาวะสุขภาพแบบองค์รวม การดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ การพยาบาลแบบองค์รวมในประเด็นของความหมาย การปฏิบัติกิจกรรม การพยาบาลแบบองค์รวม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยาบาลแบบองค์รวม รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาในการให้การพยาบาลแบบองค์รวม คุณลักษณะของการพยาบาลที่ให้การพยาบาลแบบองค์รวม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถความเข้าใจแนวคิดการพยาบาลแบบองค์รวมได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการศึกษาปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮอริเมนิวติกส์ ทั้งในเรื่องของปรัชญาแนวคิด เทคนิคต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การบันทึกภาคสนาม เป็นต้น การเตรียมความรู้ดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแนวคำถามสำหรับการศึกษาวิจัยได้อย่างละเอียด และครอบคลุม ตลอดจนเข้าใจวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือได้มากที่สุด

2. การสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นในครั้งนี้ได้มาจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น หลังจากนั้นผู้วิจัยนำไปศึกษานำร่อง (pilot study) กับกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจริงจำนวน 2 ราย และทำการตรวจสอบ และแก้ไขภายใต้การให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งได้รับการตรวจสอบความตรง และความครอบคลุมของเนื้อหาของแนวคำถามอีกครั้งโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ การพยาบาลแบบองค์รวมจำนวน 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 2 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3. การพิจารณาจริยธรรมในการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ให้แก่เลขาธิการคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อพิจารณาจริยธรรมในการศึกษาวิจัย ซึ่งได้รับการอนุญาตให้ศึกษาวิจัยได้

4. การได้มาของผู้ให้ข้อมูล (entrance gaining)

การได้มาของผู้ให้ข้อมูล คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ โดยในขั้นตอนแรก ผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับคุณสมบัติดังกล่าวของพยาบาลที่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลกับเพื่อนร่วมวิชาชีพที่รู้จัก และสนิทสนม เพื่อเป็นข้อมูลว่าพยาบาลท่านใดเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการพยาบาลแบบองค์รวม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน และ/หรือผู้ใช้บริการในแต่ละโรงพยาบาล รวมทั้งการบอกเล่าของอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ท่านอื่นๆ ในคณะพยาบาลศาสตร์ รวมทั้งการใช้วิธีการบอกต่อ (snow ball) จากผู้ให้ข้อมูลรายแรก ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการค้นหาผู้ให้ข้อมูลได้ครอบคลุมตามสมมุติฐานที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาได้อย่างครอบคลุม พร้อมกันนั้นผู้วิจัยยังใช้วิธีการเข้าไปแนะนำตัว และขอคำแนะนำจากหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลต่างๆ เพื่อให้แนะนำผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยอาจได้คำแนะนำจากหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หรืออาจจะต้องไปติดต่อเพื่อขอคำแนะนำจากหัวหน้าหอผู้ป่วยอีกครั้ง ถึงคุณสมบัติที่ตรงกับประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้แก่หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยให้รับทราบไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจากวิธีการเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยได้ผู้ให้ข้อมูลที่ตรงตามประเด็นที่ศึกษามากที่สุด แต่ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวที่ได้รับการแนะนำจะต้องยินดี และเต็มใจในการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ด้วย

5. การเตรียมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลในจังหวัดที่ต้องการเก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่ผู้วิจัยได้เดินทางยื่นหนังสือขออนุญาตด้วยตนเองทุกครั้ง และได้รับการตอบรับ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทุกโรงพยาบาล

6. การเตรียมความพร้อมสำหรับการสัมภาษณ์

การเตรียมความพร้อมสำหรับการสัมภาษณ์ เช่น ศึกษาแนวคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน การใช้เครื่องมือที่ช่วยในการบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความสะดวก และรวดเร็วในการใช้งาน และเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดจากการบันทึกเสียง รวมทั้งเตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกเสียงให้พร้อม เช่น ม้วนเทป ถ่านไฟฉาย เป็นต้น

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้รับการอนุญาตในการเก็บข้อมูล และรับทราบความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละราย ซึ่งในบางรายได้รับการติดต่อโดยผ่านหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยตรง ผู้วิจัยเข้าพบผู้ให้ข้อมูล เพื่อสร้างสัมพันธภาพให้เกิดการยอมรับ และเพิ่มความสนิทสนมมากยิ่งขึ้น

ขึ้น ซึ่งช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถบอกเล่าข้อมูลได้อย่างไม่ปิดบัง และช่วยให้บรรยากาศในการสัมภาษณ์ไม่ตึงเครียด พร้อมทั้งสอบถาม พูดคุยถึงความเต็มใจในการเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้อีกครั้งพร้อมกันนั้นบอกวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่สำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอความร่วมมือในเรื่องของวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ ซึ่งอาจจะเป็นช่วงเวลาราชการ นอกเวลาราชการ หรือสัมภาษณ์นอกสถานที่ เช่น ที่บ้าน ห้องสมุด เป็นต้น จากการสังเกตพฤติกรรมทำให้ความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการให้สัมภาษณ์ สอบถามเกี่ยวกับประเด็นในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งให้รับทราบเกี่ยวกับแนวคำถามในแต่ละประเด็นกว้างๆ และอธิบายถึงลักษณะการสัมภาษณ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะให้เล่าถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลรับทราบ และไม่เกิดความตึงเครียดในการเข้าร่วมการวิจัยมากเกินไป นอกจากนี้หลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลรู้จักสนิทสนมกับผู้วิจัยมากขึ้น จะมีการพูดคุยถึงประวัติส่วนตัว การทำงานของผู้วิจัย ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ช่วยเพิ่มความสนิทสนมมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ให้เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ พร้อมทั้งขอเบอร์โทรศัพท์ของผู้ให้ข้อมูล เพื่อความสะดวกในการติดต่อขอนัดวัน และเวลาในการสัมภาษณ์ ซึ่งบางครั้งการพบปะพูดคุยในครั้งแรกผู้ให้ข้อมูลบางรายยังไม่สามารถให้เวลานัดหมายได้ เพราะระยะเวลาช่วงดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลอาจจะยังติดภารกิจต่างๆ หรืออาจจะเป็นช่วงที่ลาพักร้อน จึงต้องให้ความสะดวก และความพร้อมแก่ผู้ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่

ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้าถึงวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งจะขออนุญาตบันทึกเทปร่วมด้วย ซึ่งจากช่วงระยะเวลาในการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ ผู้วิจัยจะต้องมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า หรือยืนยันให้ชัดเจนถึงการบันทึกเทปร่วมด้วย เพราะอาจจะทำให้ผู้ให้ข้อมูลตกใจ กังวลเกี่ยวกับรายละเอียดที่ถูกบันทึกเทปได้ สำหรับช่วงระยะเวลาในการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่หากผู้ให้ข้อมูลสะดวกที่จะให้ข้อมูลโดยขึ้นปฏิบัติงานในเวรเช้า ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมคือ ประมาณ 12.00-13.00 น. หรือช่วงเวลา 14.30-15.30 น. หรือหลังเลิกงาน เพราะช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงพักเที่ยง และเป็นช่วงที่ภาระงานต่างๆ ได้ดำเนินมาเกือบสิ้นสุด ทำให้สามารถปลีกตัวมาให้สัมภาษณ์ได้ โดยยังมีพยาบาลเพื่อนร่วมงานปฏิบัติงานแทนได้ ซึ่งได้รับการอนุญาตจากหัวหน้าหอผู้ป่วย และได้รับความร่วมมือจากพยาบาลผู้ร่วมงาน แต่จากการสัมภาษณ์ที่ผ่านมาจะเป็นช่วงเวลาที่ผู้วิจัยหลีกเลี่ยงมากที่สุด เพราะจะเป็นการรบกวนเวลางาน การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นในช่วงวันหยุด เช่น เวลา 10.00-12.00 น. หรือช่วงเวลาดำ ค่ำ คือ 19.00-20.00 น. ทั้งนี้ช่วงเวลานี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก ซึ่งก่อนที่ผู้วิจัยจะมาสัมภาษณ์ จะต้องโทรศัพท์ยืนยันเวลาในการสัมภาษณ์อีกครั้ง เพราะจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เมื่อถึงช่วงเวลาที่ได้นัดหมาย ผู้

ให้ข้อมูลบางรายอาจติดธุระกะทันหัน เช่น ติดประชุม หรือภาระงานที่หอบผู้ป่วยยังไม่เสร็จสิ้น ต้องทำงานล่วงเวลาออกไป ซึ่งทำให้ต้องเลื่อนวัน และเวลาในการสัมภาษณ์ออกไปก่อนข้างบ่อยครั้ง สำหรับสถานที่ในการสัมภาษณ์ต้องมีความเป็นส่วนตัว หลีกเลี่ยงการรบกวน จากสิ่งแวดล้อมภายนอก หากเป็นไปได้ เช่น ห้องพักหัวหน้าตึก ห้องประชุมของหอผู้ป่วย มุมสงบๆ ในบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งผู้วิจัย และผู้ให้ข้อมูล มีสมาธิในการสัมภาษณ์ และมี การเล่าประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียด และมีความต่อเนื่องมากที่สุด นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับอุปกรณ์ในการบันทึกเทปร่วมด้วย ซึ่งจะต้องมีการทดสอบอัดเสียง เพื่อประเมินประสิทธิภาพของไม้นเทป ตรวจเช็คแบตเตอรี่ให้พร้อมสำหรับการใช้งาน และในระหว่างการใช้งาน ต้องมีการตรวจเช็คระบบการใช้งานว่ากำลังบันทึกเทปอยู่หรือไม่ เพราะจากประสบการณ์ในการสัมภาษณ์ ด้วยความตื่นเต้นในการสัมภาษณ์ และความกังวลในการเตรียมประเด็นคำถามต่างๆ ทำให้บางครั้งไม่ได้ตรวจเช็คการทำงานของระบบการบันทึก ทำให้การบันทึกเทปล้มเหลวได้

ในการสัมภาษณ์จะลึกครั้งนี้ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 30-90 นาที และสัมภาษณ์เป็นจำนวน 2-5 ครั้ง อย่างไรก็ตามจำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับความลึกของเนื้อหา และระยะเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่รบกวนผู้ให้ข้อมูลมากเกินไป และให้ความสำคัญกับความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลักด้วย สำหรับการสัมภาษณ์ในครั้งที่ 2 3 และ 4 ส่วนใหญ่จะเป็นการสัมภาษณ์เพื่อขยายความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ได้กล่าวไว้ครั้งแรก หรือมีการยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษาได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับการเริ่มต้น ในการสัมภาษณ์ครั้งแรก หรือเมื่อผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีความสนิทสนมมากขึ้น มีการพูดคุยถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการทำงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ความรู้สึก ทศนคติ ในแต่ละเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ตามคำบอกเล่า ซึ่งผู้วิจัยจะกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลบอกเล่าข้อมูลให้ได้มากที่สุด เพื่อความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน สำหรับประเด็นคำถามที่สนใจศึกษาได้แก่

การรับรู้ และการให้ความหมายการพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้ แนวคำถามว่า “ตามความเข้าใจของพี่ พี่เข้าใจการพยาบาลแบบองค์รวมเป็นอย่างไร” “พี่เชื่อว่าการพยาบาลแบบองค์รวมเป็นอย่างไรต่อการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ในโรงพยาบาล” “การพยาบาลแบบองค์รวม ถ้าให้พี่เปรียบเทียบ พี่จะเปรียบเหมือนอะไร หรือพี่นึกถึงอะไร” เป็นต้น

การปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้แนวคำถามว่า “ให้พี่เล่าประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม จากประสบการณ์ในการทำงานของพี่...ปี พี่ทำอย่างไร” และมีการสอบถามเพื่อขยายความการปฏิบัติโดยการให้ยกตัวอย่างการปฏิบัติงาน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสอบถามความรู้สึก ความคิดเห็นต่อเหตุการณ์เหล่านั้น เช่น “พี่รู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์/การปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้น” “เพราะเหตุใดจึงปฏิบัติเช่นนั้น” “กิจกรรมเหล่านั้นมีความเกี่ยวข้องกับ

การดูแลแบบองค์รวมอย่างไร” นอกจากนั้นมีการกระตุ้นให้บอกเล่ากิจกรรม/การปฏิบัติอื่นๆ เช่น “นอกจากนี้ก็มีกิจกรรม/การปฏิบัติอื่นๆในการดูแลผู้ป่วยอีกไหม” เป็นต้น

ผลของการให้การพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้แนวคำถามว่า “หลังจากที่ได้ให้การดูแล ที่ได้ทำอะไรจากการปฏิบัติ” “นอกจากนั้นผลที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อสิ่งใดบ้าง พี่รู้สึกอย่างไร” เป็นต้น

ปัจจัยส่งเสริมในการพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้แนวคำถามว่า “พี่มีแรงจูงใจอะไรที่ทำให้พี่ให้การดูแลผู้ป่วยแบบนี้” “เพราะเหตุใดถึงคิดว่า...ทำให้เราสามารถดูแลแบบองค์รวมได้” เป็นต้น

ปัญหา/อุปสรรคในการพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้แนวคำถามว่า “มีสิ่งใดที่พี่คิดว่าทำให้พี่ไม่สามารถให้การดูแลแบบองค์รวมได้อย่างเต็มที่” “เพราะเหตุใด...ทำให้ขัดขวางการดูแลแบบองค์รวม” “พี่คิดอย่างไร/พี่รู้สึกอย่างไร...” “มีสิ่งใดที่ทำให้เป็นปัญหาอีกไหม และเป็นอย่างไร” เป็นต้น

การแก้ไขปัญหาในการพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้แนวคำถามว่า “หากเกิดปัญหาเหล่านี้ พี่จะจัดการอย่างไร” “ปัจจุบันนี้ พี่แก้ไขได้อย่างไร” “วิธีการแก้ปัญหานี้ทำอย่างไร พี่ยกตัวอย่างให้ฟังอีกสักนิด” เป็นต้น

คุณลักษณะของพยาบาลในการให้การพยาบาลแบบองค์รวม โดยใช้แนวคำถามว่า “พี่คิดว่าพยาบาลที่ให้การพยาบาลแบบองค์รวม ต้องมีลักษณะอย่างไร” “เพราะเหตุใดจึงคิดว่าต้องมีลักษณะแบบนี้” “มีลักษณะอื่นๆ ที่มีความสำคัญเพิ่มเติมอีกไหม และเป็นอย่างไร” เป็นต้น

ในแต่ละประเด็นของการสัมภาษณ์ ต้องสัมภาษณ์จนกว่าผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถอธิบายหรือบอกเล่าเหตุการณ์ต่างๆ เพิ่มเติมจากที่ให้สัมภาษณ์ไว้ หรือเมื่อมีการกลับมาถามซ้ำ หรือมีการพูดถึงซ้ำผู้ให้ข้อมูลบอกเล่าข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอึดตัวของข้อมูล ในแต่ละประเด็นที่ศึกษา ซึ่งขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะต้องมีสมาธิในการสัมภาษณ์ การจดบันทึกประเด็นหลักที่สำคัญ เพราะในขณะที่พูดคุย อาจจะทำให้ข้ามไปประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดความลึกซึ้งของข้อมูล ในประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์เจาะลึก และการนำเทคนิคต่างๆ มาใช้มีส่วนสำคัญมากเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึก เช่น การให้ยกตัวอย่างประกอบ การกล่าวซ้ำ การทวนซ้ำ การเจียบเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้ระลึกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา การตะล่อมกล่อมเกลาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริง หรือที่ซ่อนเร้นอยู่จากคำบอกเล่าให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับคำบอกเล่า และสถานการณ์ในขณะนั้น

ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยไม่จำเป็นต้องพยายามสัมภาษณ์ให้ครบตามประเด็นที่สนใจศึกษาในครั้งแรก เพราะอาจไม่ได้รับข้อมูลที่ละเอียดได้ ผู้วิจัยจึงต้องมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในครั้งต่อไป พร้อมกับประเด็นอื่นๆ ที่ยังต้องการความลึกซึ้งของข้อมูลในการสัมภาษณ์ในครั้ง

ก่อน เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ตามเวลาที่ได้นัดหมาย หรืออาจจะมีเหตุการณ์จำเป็นที่ผู้ให้ข้อมูล ต้องยุติการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณ และขอความร่วมมือในการขอสัมภาษณ์เพิ่มเติม การ ตรวจสอบข้อมูลในครั้งต่อไป จนกว่าข้อมูลจะครบถ้วน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกดังกล่าว ร่วมกับการบันทึกเทป นอกจากนี้ยังต้องมีการบันทึกภาคสนาม (field note) ทุกครั้ง ในประเด็นของการบันทึก ได้แก่ สิ่ง ที่สังเกตได้ตามความเป็นจริง (observation note) การบันทึกหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับเหตุการณ์ (theoretical note) และการบันทึกระเบียบวิธีวิจัย (methodological note) (ดังตัวอย่าง ในภาคผนวก ข) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเข้าใจเหตุการณ์ตามบริบท และความรู้สึกที่เกิดขึ้นของทั้งผู้ให้ ข้อมูล และนักวิจัยที่สังเกต และสามารถรับรู้ได้ เพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็น การแสดงถึงความตรง และความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้มากขึ้น พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนข้อบก พร่องของการสัมภาษณ์ครั้งก่อนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับการสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป หรือในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายอื่นๆ

การสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์จนกระทั่งเกิดความเข้าใจประสบการณ์ ของผู้ให้ข้อมูลที่สนใจศึกษา บนพื้นฐานประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ที่สนใจอย่างครบถ้วน และประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบควบคู่ในการ วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์จนข้อมูลมีความอิ่มตัว ทั้งในผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย และ ในภาพรวมทั้งหมด และหากเกิดประเด็นใหม่ในรายต่อไป ต้องกลับไปสัมภาษณ์เพิ่มเติมในผู้ให้ข้อมู ลรายที่ผ่านมา จนกระทั่งเกิดความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดลึกซึ้ง ซึ่งถือได้ว่าเกิด ความอิ่มตัวของข้อมูลทั้งรายบุคคล และโดยภาพรวม ซึ่งสิ้นสุดจำนวนผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งหมด 13 ราย

การพิทักษ์สิทธิ และจรรยาบรรณของนักวิจัย

ในการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา วิธีการศึกษาจะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกถึง ความรู้สึก ความนึกคิดที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคล การแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับสิทธิของผู้ ให้ข้อมูล และจรรยาบรรณของนักวิจัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการศึกษา ประโยชน์ของการศึกษา และ/หรือความเสี่ยงของการศึกษาที่อาจเกิด ขึ้น พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และแจ้งสิทธิในการเข้าร่วมวิจัยโดยให้เอกสารยินยอมในการเข้าร่วมวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลอ่าน (ภาคผนวก ค) และแสดงการตอบรับการวิจัยด้วยการให้ ลงนามในแบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิให้เรียบร้อย หรือตอบรับด้วยการแสดงออกด้วยวิธีอื่นๆ เช่น การ

ตอบรับด้วยวาจา เป็นต้น รวมทั้งอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ การนำเสนอจะนำเสนอในภาพรวม และใช้นามสมมุติเท่านั้น สำหรับม้วนบันทึกเทปจะมีการทำลายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของแวนมานเนน (van Manen, 1990) ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาข้อมูลที่สอดคล้องตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮอรั่มเนนตีคซ์ (hermeneutic phenomenology) ซึ่งต้องอาศัยการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลอย่างละเอียด พร้อมทั้งมีการเชื่อมโยงประสบการณ์ หล่อหลอมความเข้าใจระหว่างข้อมูลที่ได้จากบทสัมภาษณ์ และพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจของนักวิจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการวิเคราะห์ข้อมูลตามบริบทที่ศึกษาได้อย่างละเอียด และชัดเจนมากที่สุด ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของผู้ให้ข้อมูลตามภูมิหลัง พื้นฐานทางครอบครัว ลักษณะส่วนบุคคลที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติ จากในอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้ และให้ความหมายของประสบการณ์ที่ศึกษา

2. ค้นหาประสบการณ์ที่ต้องการศึกษาให้ละเอียด และชัดเจน

3. วิเคราะห์คำหลักสำคัญ (ตัวอย่างในภาพผนวก ฉ)

วิธีการวิเคราะห์คำหลักสำคัญ (thematic analysis) มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ถอดข้อมูลจากบทสัมภาษณ์โดยละเอียดคำต่อคำ

3.2. อ่านข้อมูล ทำความเข้าใจ และพยายามดึงคำหลักสำคัญ (theme) ในการให้ความหมายของประสบการณ์ โดยมีวิธีการ 3 วิธี ดังนี้

3.2.1 วิธีการอ่านรายละเอียด (detailed approach or line-by-line approach) อ่านบทสัมภาษณ์ทั้งหมดหลายๆ รอบ แล้วเลือกขีดเส้นใต้ประโยคที่สำคัญตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษา

3.2.2 วิธีการอ่านโดยการเลือก (selective approach or highlighting approach) เลือกอ่านตอนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา ทำความเข้าใจ และเขียนบรรยายการรับรู้ การให้ความหมายของผู้ให้ข้อมูลตามปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างละเอียด พร้อมใส่รหัสข้อมูล (coding) เพื่อความสะดวกในการค้นหาข้อมูล และการกลับมาอ่านทบทวนอีกครั้ง รวมทั้งหากมีประเด็นใดที่ยังไม่ชัดเจนให้เขียนบันทึกไว้ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป

3.2.3 วิธีการอ่านทำความเข้าใจภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด (wholistic approach or sententious approach) เป็นการอ่านรายละเอียด พิจารณาคำหลักสำคัญในภาพรวมที่ได้จากการ ศึกษา

ทั้งหมด รวมทั้งพิจารณาความสัมพันธ์ประสพการณ์ย่อย และประสพการณ์ในภาพรวมภายใต้ บริบทที่ศึกษาอย่างละเอียด

3.3 นำข้อมูลที่ได้กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ และสัมภาษณ์เพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม หรือข้อมูลที่เกิดการคาบเกี่ยวกัน (overlap) ในแต่ละประเด็นที่ศึกษา และเมื่อสัมภาษณ์จนข้อมูลเกิดความอึดอัด มีการสรุปประเด็นที่ได้ใหม่รวมกับประเด็นที่ได้จากการ สัมภาษณ์ครั้งก่อน (ตามวิธีการวิเคราะห์ดังที่กล่าวมาแล้วอีกครั้ง) ซึ่งในขั้นตอนนี้จะมีการอ่านและพิจารณาปรับคำหลักสำคัญที่ได้ให้มีความชัดเจน มีการโยกย้าย ลดความซ้ำซ้อนของประเด็นต่างๆ ให้เหมาะสม และมีการเขียนบรรยายประสพการณ์ที่ศึกษาในภาพรวมของการศึกษาทั้งหมดอย่างชัดเจน หลังจากนั้นนำมาจัดเป็นข้อสรุปของข้อมูลที่ได้ ซึ่งอาจจะมีการแก้ไขตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องออก เสร็จแล้วนำคำหลักสำคัญ และรายละเอียดต่างๆ ทั้งหมดกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความตรง และความถูกต้องอีกครั้ง

4. นำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ดังกล่าวในแต่ละรายมารวมกัน มีการเชื่อมโยงคำหลักสำคัญที่ได้เป็นภาพรวม ซึ่งในขั้นตอนนี้จะมีการปรับเปลี่ยนจัดคำหลักสำคัญ และรายละเอียดต่างๆ ให้ชัดเจน มีการปรับเปลี่ยน เคลื่อนย้าย ปรับลดความซ้ำซ้อนต่างๆ ของข้อมูลให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ได้ภาพรวมของปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างชัดเจนมากที่สุด

5. เขียนบรรยายประสพการณ์ที่ได้จากการศึกษาให้ครอบคลุมข้อมูลทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีการเขียนบรรยายอย่างละเอียดตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก การเขียนบรรยายจะต้องมีการเขียน การโยกย้าย ลดความซ้ำซ้อนของประเด็นต่างๆ ให้เหมาะสม และปรับเปลี่ยนกันหลายๆ ครั้ง จนกว่าจะได้ข้อมูลที่ชัดเจน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ (direct quotes) เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่ศึกษา และแสดงความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล

6. พิจารณาความสัมพันธ์ของประสพการณ์ย่อยกับประสพการณ์ในภาพรวมภายใต้บริบทที่ศึกษา จนกว่าจะไม่เกิดประเด็นหลักสำคัญอื่นๆ เพิ่มเติม

ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (trustworthiness)

สำหรับวิธีการในการแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์หลักตามวิธีของลินคอน และกูบา (Lincoln & Guba, 1985) และลีโอนาร์ด (Leonard, 1994) ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม (referential adequacy) ซึ่งช่วยในการสนับสนุนข้อมูลที่ได้มีความเป็นจริงมากขึ้น (credibility) เช่น แบบฟอร์มการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลในแต่โรงพยาบาลที่สนับสนุนการพยาบาลแบบองค์รวม

2. ตลอดกระบวนการของการวิเคราะห์ข้อมูล และเมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลกลับไปตรวจสอบความตรงของข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลทุกราย (member check) ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลมีความตรง และมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น (credibility)

3. มีการบรรยายปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างละเอียด (thick description) จากบริบทของการศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยผู้ใหญ่ในสังคม วัฒนธรรมทางภาคใต้ ประวัติส่วนตัวของนักวิจัย ประวัติส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เพื่อจะได้ทราบรายละเอียดความคิด ทักษะคติ ความเชื่อในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมได้อย่างชัดเจน พร้อมกับการบรรยายให้เห็นภาพของปรากฏการณ์การพยาบาลแบบองค์รวมที่ได้จากศึกษา โดยการยกตัวอย่างคำพูดประกอบทุกประเด็น (direct quotes) ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนมากขึ้น (transferability)

4. ทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นในการศึกษา การขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลมีหลักฐานยืนยันชัดเจน สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ (audit trail) และผู้วิจัยได้นำไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน (inquiry audit) เช่น ข้อมูลดิบ ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ใหม่ การบันทึกภาคสนาม รวมทั้งมีหลักฐานการบันทึกเทปซึ่งได้มีการบันทึกชื่อ วันเวลาในการสัมภาษณ์อย่างละเอียด และเก็บไว้เป็นความลับไม่เปิดเผยต่อที่สาธารณชน วิธีการดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความไว้วางใจได้ (dependability) และแสดงถึงความสามารถในการตรวจสอบผลการศึกษาได้ (confirmability)

5. การศึกษาในครั้งนี้มีการทำความเข้าใจบริบทในการศึกษา รวมทั้งประเพณี วัฒนธรรมทางสังคม และประกอบกับผู้วิจัยเติบโตมาจากสังคมทางภาคใต้ และจากประสบการณ์ในการทำงานในฐานะพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล จึงทำให้มีความคุ้นเคยต่อประเพณี วัฒนธรรม สังคม และภาษาของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยในครั้งนี้ (Leonard, 1994)